

Vzpomínejme na Havla pořádně

■ PETR PITHART PRONESL 6. ŘÍJNA PŘED ZAPLNĚNÝM PRAŽSKÝM RUDOLFINEM PROJEV K NEDOŽITÝM OSMDESÁTINÁM VÁCLAVA HAVLA. ZÁHY SE ZAČALO MLUVIT O TOM, ŽE ŠLO O STÁTNICKÝ PROJEV PŘÍMO PREZIDENTSKÝCH KVALIT. ODTUD BYLA UŽ JEN KRÁTKÁ CESTA K ÚVAHÁM, ŽE BY BYL PITHART DOBRÝM PREZIDENTEM. JEMU SAMOTNÉMU ALE ŠLO HLAVNĚ O TO, ABYCHOM NA PRVNÍHO POLISTOPADOVÉHO PREZIDENTA NEVZPOMÍNALI PLANĚ. KLÍČOVÉ PASÁŽE PŘEDKLÁDÁME V NOVÉM HLASE.

Nejvtipnější věta českých dějin?

Z řečí, jak se dnes vedou, by se mohlo zdát, že slova o vítězství pravdy a lásky nad lží a nenávistí jsou všechno, co zbylo z Václava Havla. Pro jedny jsou ta slova zdrojem posměchu, pro druhé erbovním znamením. Václav Havel jednou vyprávěl, jak to tenkrát bylo. Na jednom z velkých shromáždění v listopadu 89 odcházel z balkonu Melantrichu, ale lidé ho vyvolali zpátky. Tak se na pár vteřin vrátil a zvolal ona slova. Aby ho už nechali vydechnout. Byl to momentální nápad, improvizace, žádná hlubší sentence. Prý se o těch slovech zlomyslně říká, že je to nejvtipnější věta českých dějin. Nejvtipnější ovšem v tom smyslu, že je to nehorázný nesmysl, protože je to pře-

ce opačně. Vždyť to, co vítězí, je lež a nenávist. K osobnosti Václava Havla dramatika se smyslem pro nadsázku a pro ironický odstup však tato slova dobře pasují. Proto by ho asi nikdy nenapadlo, co se z nich stane. Že budou inspirovat masochistické, zoufalsky křečovitě výrony pocitů zklamání. Zklamání, které máme ale ve skutečnosti ne z Havla, nýbrž sami ze sebe. Že omluví cynismus jako obranu před zjištěním, že jsme zatím neobstáli.

Račím pochodem se vzdalujeme Západu

Nemá smysl ptát se, co by Havel řekl dnes. Protože teď už je řada na vás. Na současných politických garniturách, co řeknete vy. Jsme na tom dnes lépe? Materiálně ano. I o tom Václav Havel tady tenkrát mlu-

vil. Že se zabýváme pořád a pořád jen ekonomikou. Jako kdysi ti, pro které byla ekonomika základnou a všechno ostatní bylo pak až pouhou nadstavbou. Nebo později třešničkou na dortu. Přitom tak, jak se máme dnes líp, se zároveň přiznaně i nepřiznaně, nenápadnými pohyby pozpátku, jakýmsi račím pochodem vzdalujeme Evropské unii, Evropě, Západu. Nesporně jsme tak už vnímáni vnějším světem. Myslíme teď i na hlasy našich protievropských a protizápadních voličů, kteří se chystají volit ty, kdo podbízivě velebí nerozlišený homogenní lid, a ten je přece vždycky pracovitý, moudrý, poctivý, a šmahem zatracují nerozlišený, jakoby taktéž homogenní svět politiků. A ti jsou přece líní, neschopní zloději. To je, vážení, sama esence populismu, odmítající politiku.

Nevábná politika lepší než autoritářství

Alternativou jakkoli třeba nevábné politiky je ale vždy autoritářství, spoléhání se na vůdce. Voliči budou mít nakonec poslední slovo. A možná, že se pak opravdu ukáže, že to byl pro nás příliš náročný úkol. Ta Evropa, ten Západ. Unie leda tak jako postávání u švédských stolů. Tomu já zatím odmítám věřit. Vyzývám proto odtud především členy vlády. Vyzývám vás jako občan, který má příležitost oslovit vás z očí do očí. Ale i jako člověk Havlovi blízký. Vyzývám vás, abyste se tomuto račímu posouvání postavili mnohem přesvědčivěji než dosud. Věřím, že na to máte. ... Seberte odvahu a s ní i rozvahou. A mluvejte tak jasně, jak mluvil Václav Havel v této síni před devatenácti lety. A mluvejte tak nejen dnes, při slavnostní příležitosti. ... Přece jste sem přišli, abyste na Václava Havla vzpomněli. Tedy si vzpomínejte pořádně. Za to vám předem děkuji.

Co dokážeme sami, máme dělat sami

■ PETR HLADÍK

Praktická realizace křesťanskodemokratické politiky vychází hlavně z principu subsidiarity. Tento princip říká, že každá úroveň správy a řízení má mít dostatek pravomoci, prostředků i odpovědnosti, aby sama vykonávala to, co může a dokáže. Jenom to, co přesahuje možnosti základní jednotky, se má nechat na větším celku či organizační jednotce. V komunální politice je tedy třeba, aby vše, co mohou dělat městské části samy, také dělaly. To, co městská část sama nezvládne (provozování hromadné dopravy, investice celoměstského významu), má dělat město. Co nezvládne město, má dělat kraj, a co nezvládne kraj, má dělat stát.

I když tento princip není v naší společnosti plně ukotven, snažíme se jej v Brně prakticky naplňovat. Městské části získají více pravomocí a financí, ale také odpovědnosti. Od poloviny r. 2015 je jim přenechána starost o účelové komunikace, přičemž město jim zasílá na jejich údržbu celkem 45 mil. Kč. I péče o školy a školky je plně v kompetenci městských částí: na opravy a investice poskytujeme 165 mil. Kč. Připravili jsme změnu statutu tak, aby si jednotlivé městské části mohly samy zpracovat územní studie, a tak měly pod kontrolou rozsah a charakter zástavby či rozvoje území, včetně podkladů pro změny územního plánu. Subsidiarita je praktické téma. Proč musí prodej 3 m² procházet šesti orgány a trvat více než půl roku? Jak změnit systém starosti o čistotu a zeleň tak, aby ji neprovádělo pět subjektů? A tak dál, a tak dál.

Autor je 1. náměstek brněnského primátora

Mladí lidé chtějí stabilitu

■ ŠIMON HELLER

Jak motivovat mladé lidi k zakládání rodin? Stát má řadu nástrojů, jak tvořit rodinnou politiku. Česko na tom není ve srovnání s ostatními státy Evropy špatně. Současné 2 až 4 roky rodičovské jsou v Evropě luxusem. Jinde v Evropě je to často pouze několik měsíců. Jednorázové dávky, jako porodné, mladé lidi zakládat rodiny příliš nemotivuje. Co naopak motivuje, je pocit stability a relativní jistoty. To znamená: mít kde bydlet, mít na to uživit sebe a svou rodinu a mít výhled, že se to v blízkém výhledu nezmění.

Zkušenost s projektem dostupného bydlení ukazuje, že mladí lidé chtějí stabilitu. Na jihu Moravy (Brno-Židenice, starosta Stanislav Juránek) se ukázalo, že pokud mladým rodinám nabídnete jistotu relativně levného a dostupného bydlení (na principu odříznutí provizí pro banky), rodí se zde průměrně o jedno dítě navíc. Výsledně se tak dostáváme z čísla 1,3 dítěte na ženu na 2,3 dítěte na ženu, což by pro budoucnost bylo naprosto dostačující. Stát by měl podporovat rodiny nejen proto, aby jim pomohl unést finanční zátěž, ale také proto, aby dal jasně najevo, že rodinu považuje za základní jednotku státu a že stát je zde pro rodinu, nikoli rodina pro stát. Jako žádné dobré řešení, ani toto není jednoduché. Tím, že porodíme 150 tisíc dětí ročně, nic nekončí, ale všechno teprve začíná. Děti je nutné vzdělávat a vychovávat z nich mladé lidi s rozhledem, kteří mají zájem o dění kolem sebe, a naučit je tomu, čím se budou živit.

Autor je asistentem místopředsedy Poslanecké sněmovny Jana Bartoška

Sdílené bydlení pro seniory

■ PETR HLADÍK

Město Brno nabídlo svým občanům novinku, jak řešit bydlení ve stáří. Pro seniory, kteří hledají cenově dostupné bydlení a kteří by rádi strávili důchod ve společnosti svých vrstevníků, nabízí město Brno alternativu: tzv. sdílené seniorské bydlení. Jde o první projekt svého druhu v Česku, ne však v Evropě. V Dánsku, Nizozemsku a Rakousku jde o zavedený a velmi oblíbený způsob bydlení.

Projekt je založen na principu spolubydlení. Skupinka seniorů sdílí jeden speciálně upravený bezbariérový byt. Zároveň má každý nájemník svůj samostatný soukromý pokoj. Ostatní místnosti (kuchyň, obývací pokoj, klidová místnost pro čtení, prádelna, komora aj.) jsou určeny pro společné používání. Nájemníkům je navíc nabídnuta pečovatelská služba dle potřeb.

Tento typ bydlení je alternativou k tradičním domům s pečovatelskou službou. Výhodou je menší měřítko, rodinné prostředí a lokalita, na kterou jsou nájemníci zvyklí. Cílovou skupinu tvoří senioři, kteří jsou soběstační, ale vést samostatnou domácnost si už z finančního hlediska nemůžou dovolit. Dále senioři, kteří nechtějí zpřetrhat své sociální vazby a upřednostňují zůstat ve známém prostředí. Cílem sdíleného bydlení je vytvořit domov vrstevníků, sdílejících společné chvíle, s dostatkem klidu a soukromí. Na projekt upozornili už v roce 2014 představitelé KDU-ČSL a pro věc získali koaliční partnery. Brněnský projekt *Sdíleného seniorského bydlení* uspěl v soutěži *Česká inovace 2014*: dostal se mezi tři nejlepší z celkem 150 přihlášených projektů.

První byt tohoto formátu byl otevřen na podzim 2016 přímo v centru Brna. Bytová jednotka v klasické zástavbě o rozloze 405 m² poskytuje 9 samostatných pokojů, další společné prostory a sociální zařízení (celkem 5 WC a 3 sprchy). O byt se ucházelo téměř 40 zájemců. Plánuje se vytvoření dalších tří obdobných bytů, a pokud se systém osvědčí, bude se v něm pokračovat. Je to totiž jeden z příkladů, jak lze nově přistupovat k tradičním problémům.

Autor je 1. náměstek brněnského primátora.

Co je Frontex a jaké má úkoly?

Mnoho lidí si Frontex, tedy „Evropskou agenturu pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU“, představuje jako jakousi armádu EU, která by měla být na hranicích a zuby nehty ji bránit. Že tomu tak není, je údajně znakem totálního selhání Frontexu i celé EU. Co vlastně Frontex je a jaké má úkoly?

Frontex tvoří 254 stálých zaměstnanců a policisté posílání jednotlivými státy na různé mise. Od r. 2004 pomáhají státům EU a zemím přidruženým k Schengenu se správou vnějších hranic. Frontex přispívá i k harmonizaci hraničních kontrol v EU. Ve všech oblastech své činnosti (operace, analýza rizik, výcvik, výzkum a vývoj a navracení migrantů) působí jen jako koordinátor, který zřizuje speciální síť mezi pohraničními orgány.

Tento stav chceme nyní změnit. Proto byla schválena „Evropská pohraniční a pobřežní stráž“ v počtu 1 500 osob, která by měla kromě koordináční funkce plnit funkci fyzické ochrany. To ale nepůjde bez peněz. Při jednání o rozpočtu jsem se jako stálý zpravodaj Evropské lidové strany (EPP) zasadil o výrazné navýšení finančních prostředků agentuře. Výdaje na bezpečnost a občanství byly z 2018,5 mil. eur v roce 2015 navýšeny na plánovaných 4052 mil. eur v roce 2016. Pro rok 2017 je předběžně schváleno 4272,4 mil. eur. Finance půjdou hlavně na zřizování dalších

hotspotů (centra, kde žadatelé o azyl budou rychle identifikováni a registrováni), na boj s pašeráky a koordinaci návratů neúspěšných žadatelů.

Frontex operuje až v mezinárodních vodách. Při záchranných akcích se objevuje, protože je třeba zajistit registraci a identifikaci přicházejících. Jen tak je poté možné prostřednictvím bezpečnostních složek jednotlivých států co nejrychleji zorganizovat navracení neoprávněných žadatelů o azyl do zemí původu. Není tedy rozhodně žádnou cestovkou.

Tomáš Zdechovský
europoslanec

Pavel Svoboda o Petru Jaškovi

■ 6. 10. / „Svoboda náboženského vyznání, myšlení nebo přesvědčení je všeobecným lidským právem, které je třeba chránit na celém světě a které musí být každému zaručeno. Evropský parlament požaduje, aby soudánská vláda zrušila všechny právní předpisy, na základě kterých jsou trestáni či diskriminováni jednotlivci za své náboženské přesvědčení, zejména ve vztahu k odpadlictví,“ stojí mj. v lidskoprávní rezoluci EP k Súdánu a Nigérii. EP se tak zastal Petra Jaška, českého humanitárního pracovníka, který pomáhá pronásledovaným křesťanům v Súdánu a Nigérii, a dalších osob a vyzval k zastavení jejich stíhání. Jméno českého pracovníka se do textu dostalo díky europoslancům Pavlu Svobodovi a Jaromíru Štětinovi.

Jašek poskytoval v Súdánu zdravotnickou pomoc pronásledovaným křesťanům. Během své poslední cesty zdokumentoval výpověď jednoho z místních pronásledovaných křesťanů. Uvězněn byl už v prosinci 2015 za údajnou podporu ozbrojených hnutí, špionáž a nelegální překročení státní hranice. Za to mu hrozí trest smrti.

Pavel Svoboda připomíná, že o Súdánu se v EP kvůli lidským právům nemluví poprvé: „Před 15 měsíci se Evropský parlament zastal Miriam Ibrahim, oběti soudánské náboženské netolerance, která byla následně propuštěna. Svědky porušování lidských práv jsme však stále.“ Evropský parlament proto doporučil, aby rozvojová pomoc byla poskytována pouze tam, kde je dodržována svoboda vyznání. Všichni tři europoslanci za KDU-ČSL poslali v listopadu o stejném případě dopis eurokomisařce Mogheriniové.

(zpráva EPP, redakce)

Lepší podmínky pro neslyšící

■ 30. 9. / Europoslankyně Michaela Šojdřová přivítala v EP zástupce neslyšících z Česka a vyslechla si jejich názory do diskuse o revizi audiovizuální směrnice. „Naší povinností je pomáhat neslyšícím překonávat překážky, kterým čelí v každodenním životě. Jednou z nich je např. nemožnost sledovat televizní vysílání a další videozáznamy bez titulků či překladu do znakové řeči,“ uvedla M. Šojdřová, která chce tento nedostatek napravit. V řadě zemí EU, včetně ČR, je zpřístupnění vysílání pro neslyšící upraveno zákonem, praxe je však často nedostatečná. Veřejnoprávní televize nabízejí možnost sledování pořadů s titulky, u komerčních stanic je však tato praxe spíše výjimkou. Řada soukromých poskytovatelů televizního vysílání navíc možnost zapnout titulky nenabízí ani u pořadů již otitulkovaných. Přitom tomuto otitulkování nebrání žádné technické překážky. Jde jen o vůli poskytovatelů tuto možnost poskytnout. „Velmi ráda jsem si vyslechla názory zástupkyně Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob Šárky Prokopiusové a zástupců České unie neslyšících Martina Nováka a Kamily Spěvákové. Chci pro neslyšící najít pomoc veřejnosti,“ uzavírá Šojdřová.

Jak vyvést EU z krize?

Mladí křesťanští demokraté ve spolupráci s Nadací Hannse Seidela uspořádali 3. listopadu v prostorách Poslaneckého klubu KDU-ČSL besedu s názvem „Krise EU“. O tom, jak se EU vyrovnává s dopady současných krizí, přišli diskutovat europoslanec Pavel Svoboda, Jan Jireš z ministerstva obrany, Jaroslav Ludva z ministerstva zahraničí a Vojtěch Belling z České národní banky.

V. Belling se zaměřil na následky finanční a ekonomické krize, která vedla k tomu, že se členské státy ve snaze najít rychlá a účinná řešení uchýlovaly k nelegitímnímu sjednávání dohod mimo rámec evropského práva. Došlo tak k posílení role Evropské rady a posílení nepolitické části Evropské komise. Důsledkem je administrativní styl vládnutí, vytrácí se politická diskuse a rozhodnutí jsou přijímána, „protože to tak musí být“. Krize také posílila Německo a narostly rozdíly mezi severními a jižními státy EU.

J. Jireš hovořil o EU a její obraně. V reakci na brexit se objevily snahy vytvořit evropskou armádu, což souvisí též s menší angažovaností USA v Evropě. Mluvit o armádě v pravém slova smyslu zde ale není na místě – na evropské úrovni totiž chybí kontrolní mechanismy potřebné pro její vznik. Na místě je spíše prohlubování spolupráce v podobě lepšího propojení už existujících nástrojů. Důležité je dobře nastavit dělbu práce mezi EU a NATO, aby nedocházelo k dublování aktivit a institucí. Doménou EU je zvládnutí stabilizačních a mírových misí.

J. Ludva se zabýval především migrační krizí a brexitem. Vystoupení Velké Británie z EU vyvolalo otázky ohledně dalšího rozšiřování EU. Kandidátské země mohou mít menší motivaci do Unie vstoupit. Hlavním zdrojem migračních toků je konflikt v Sýrii a rovníková Afrika. Migrace motivovaná ekonomicky má podle odhadu potenciál až 40 milionů osob, které jsou nyní v pohybu v Africe; 6 milionů vnitřních běženců se dnes například nachází jenom v Súdánu. Syřtí uprchlíci se po ukončení konfliktu chtějí vrátit zpět do vlasti, u ekonomických migrantů z Afriky tento zájem není. Příčiny migrace je třeba řešit v místě jejich vzniku. Dohoda mezi EU a Tureckem snížila tok migrantů na 100 osob denně. Podobně

Jednou ze zemí, která nejvíc trpí nezaměstnaností mladých lidí, je Itálie

smlouvy chce nyní EU uzavřít i s dalšími africkými státy kolem Středomoří. EU se také více zaměřuje na ochranu vnějších hranic.

P. Svoboda se zeptal, jestli je v krizi jen EU, nebo také členské státy. V současnosti vidíme horkou ústavní krizi ve Velké Británii, Polsku a Řecku. Evropě chybí schopnost přetavit obchodní sílu v sílu politickou. Kvůli zajištění blahobytu není jisté, jestli jsme schopni něco obě-

tovat pro naše hodnoty. To se projevuje i v evropské politice: Komise nebere v potaz „žluté karty“ národních parlamentů ani občanské iniciativy s milionem podpisů. EU neumí komunikovat o své práci s občany. Svoboda doporučil zaměřit se na kořeny evropské integrace. Byla to síla práva, co stvořilo evropské společenství. A síla práva může být i nyní cestou, jak se se současnými krizemi vypořádat.

Jan Málek, předseda MKD

Školení = mučení? Anebo potěšení?

O víkendu 21.–23. října proběhla v Praze a ve Valašském Meziříčí školení nových členů Mladých lidovců. Na otázku, zda to bylo mučení či potěšení, účastníci odpověděli jednoznačně pozitivně.

V Café Lajka v Praze 7, kde má KDU-ČSL svého starostu, se hovořilo především o komunální politice: o rozpočtovém procesu v obcích, čerpání z evropských fondů, pohledávkách, tvorbě zákonů v Senátu a našem vztahu k Evropě, ale také o paliativní péči. Během dne vystoupili Václav Hampl, nezávislý senátor za KDU-ČSL, předseda senátního výboru pro evropské záležitosti a bývalý rektor Univerzity Karlovy, Jan Vacíf, expert KDU-ČSL z Finančního výboru Zastupitelstva MČ Praha 6 a zástupkyně Cesty domů, organizace poskytující mobilní paliativní péči. Účastníci si odnesli nejen kupu nových vědomostí, ale hlavně motivaci k aktivitě ve veřejném dění a pozitivní náladu z produktivní atmosféry i kvalitní společnosti.

Školení pro patnáct nových členů Mladých lidovců ve Valašském Meziříčí se konalo ve vile Encore. S příspěvkem předně předstoupili dva valašskomeziříčtí komunální politici (místostarosta Josef

Vrátník a radní Zdislava Odstrčilová), dále místopředseda KDU-ČSL a předseda sněmovního výboru pro záležitosti EU Ondřej Benešík, bývalý senátor Jiří Stodůlka, politolog Michal Pink a ředitel zapsaného spolku Evropská akademie pro demokracii Jaroslav Hulák. Znalosti a zkušenosti dobře ladily s lidským přístupem. „Věřím, že si každý z nás odnesl zajímavé ponděty a postřehy do politického i každodenního života,“ prohlásil jeden z přítomných Pavel Kuběja.

Součástí pracovního pojetého víkendu byl i odpočinek, návštěva Schlattauerovy kavárny v Moravské gobelínové manufaktuře, večer s cimbálovkou Marka Žilinského a konečně nedělní bohoslužba v tamním kostele Nanebevzetí Panny Marie.

